

Dünya Bakıda birləşib

ÖZBƏKİSTAN RESPUBLİKASI HÜKUMƏTLƏRİ ARASINDA YAŞIL ENERJİNİN İNKİŞAFI VƏ ÖTÜRÜLMƏSİ SAHƏSİNDƏ STRATEJİ TƏRƏFDƏŞLİK HAQQINDA SAZİŞİN İMZALANMASI MƏRASİMİ
Baku, Azərbaycan 13 noyabr 2024

COP29
Baku
Azerbaijan

SIGNING CEREMONY OF "STRATEGIC PARTNERSHIP AGREEMENT IN THE FIELD OF GREEN ENERGY DEVELOPMENT AND TRANSMISSION BETWEEN THE GOVERNMENTS OF REPUBLIC OF AZERBAIJAN, REPUBLIC OF KAZAKHSTAN AND REPUBLIC OF UZBEKISTAN"
13 November 2024, Baku, Azerbaijan

Türk dünyasının "yaşıl həmrəyliy"i

Son illər Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan iqtisadiyyatının bir çox sahələrində, o cümlədən enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq edirlər. Artıq xeyli vaxtdır "yaşıl enerji"nin ixracı ilə bağlı imkanların əlaqələndirilməsi üçün bu ölkələrin iqtisadiyyat və enerji məsələləri ilə məşğul olan ali qurumlarının rəhbərləri vaxtaşırı görüşlər keçirir, danışıqlar aparırdılar. COP29 isə bu sahədə yeni mühüm bir səhifə açdı.

Azərbaycanın, Qazaxıstanın və Özbəkistanın dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"i imzaladılar. Bu sənədin əhəmiyyətini qeyd etmək üçün Prezident İlham Əliyevin imzalamadan sonra dediyi sözlərə diqqət edək: "Bu gün Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan münasibətlərinin tarixində əlamətdar hadisədir. Üç qardaş ölkə bu gün öz əməkdaşlığını yeni səviyyəyə qaldırır. Sazişin imzalanması, deyirdim ki, tarixi hadisədir. Biz ölkələrimiz arasında qardaşlıq münasibətlərini daha da möhkəmləndiririk və "yaşıl enerji" sahəsində fəal əməkdaşlıq edəcəyik. Həmçinin deyirdim ki, imzaladığımız bugünkü saziş Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionlarının əməkdaşlığında yeni imkanlar açır. Mahiyyət etibarilə, Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionlarında inteqrasiya prosesləri, nəqliyyat, energetika, ticarətlə bağlı proseslər bu gün deməyə imkan verir ki, bu iki region bir çox məsələlərdə, o cümlədən "yaşıl enerji"nin inkişafı sahəsində sinxron fəalliyət göstərir. Özbəkistanda, Qazaxıstanda və Azərbaycanda bərpaulunan enerji mənbələrinin yaradılması üzrə artıq

əldə edilmiş böyük planlar və noticələr haqqında bilirik. Yəni biz, belə demək mümkündürsə, paralel kursla gedirik və Xəzərin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi təkcə üç ölkəmiz arasında deyil, həm də daha geniş miqyasda əməkdaşlıqdır".

Xatırladaq ki, 2022-ci il dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalanmışdı. Həmin vaxtdan da nəzərdə tutulan məsələlərin gerçəkləşməsi istiqamətində tədbirlər davam edir. Bir neçə ay əvvəl Rumıniya paytaxtında sazişin icrası məqsədilə 8-ci Nazirlər-Rəhbər Komitənin iclası keçirildi. Elə həmin tədbirdə də məlum oldu ki, "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırmasının ilkin nəticələrinin təqdimatının cari ilin noyabrında ölkəmizin evsahibliyi edəcəyi COP29 çərçivəsində nəzərdə tutulur. Buxarestdəki iclasda iştirak edən energetika naziri Pərviz Şahbazov bunları vurğulayaraq, həmçinin layihənin statusu, digər komponentləri, atılacaq növbəti addımları, eləcə də Mərkəzi Asiya ölkələri ilə Azərbaycan arasında qurulacaq "yaşıl enerji"

dəhlizinin inkişafı ilə bağlı fikirlərini bölüşdü.

Azərbaycanın "yaşıl gündəliyi"ni artıq dünyaya bildirdi. Bərpaulunan enerjiddə texniki potensialımız quruda 135 gıqavat və dənizdə 157 gıqavat təşkil edir. Ötən il Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətinin tikdiyi 230 meqavatlıq "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası istifadəyə verildi. Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti isə hazırda 240 meqavatlıq "Xızı-Abşeron" külək enerjisi stansiyasını tikir. Bu gün artıq bir sıra bölgəmizdə "yaşıl enerji" layihələrinin gerçəkləşdirildiyi məkan kimi tanınır. COP29 çərçivəsində Böyük Britaniyanın BP şirkəti ilə 240 meqavatlıq "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyasının dörd il əvvəl erməni işğalından azad edilmiş Cəbrayıl rayonunda təməli qoyuldu. "Yaşıl enerji" zonası elan olunmuş Naçıxivan MR-də, eləcə də Biləsuvar və Neftçala rayonlarında da yeni layihələr gerçəkləşəcək. 2030-cu ilə qədər ölkəmizdə

təxminən 6 gıqavatlıq günəş, külək və hidroenerji stansiyalarının tikilməsi planlaşdırılır. Lakin bu hələ görülməyən işlərin hamısı deyil, belə ki, 10 gıqavatlıq bərpaulunan enerji layihələri üzrə müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanıb.

Dost və qardaş Qazaxıstan və Özbəkistan respublikaları da zəngin "yaşıl enerji" mənbələrinə malikdir. Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev bu barədə belə dedi: "Bu sazişin praktiki nəticələri Orta dəhlizin iqtisadiyyatlarımızı birləşdirən "yaşıl körpü" qismində inkişafına töhfə verəcək. Bu əsas sahədə sıx əməkdaşlıq üç dövlət arasında təcrübə və qabaqcıl texnologiyalar mübadiləsini gücləndirəcək və enerji təhlükəsizliyimizin gələcəkdə də möhkəmləndirilməsinə kömək edəcək. "Yaşıl enerji" karbon neytrallığına doğru irəliləyən Qazaxıstan üçün prioritet istiqamətdir. Biz qazıntı resurslarından asılılığımızı azaltmaq, texnologiyaları inkişaf et-

həmçinin 4,2 gıqavatlıq enerji-saxlama sistemləri yaratmağı planlaşdırırıq. Bundan başqa, ilin sonunadək biz əlavə olaraq 2,6 gıqavat bərpaulunan enerji və 300 meqavat enerji-saxlama sistemlərini şəbəkəyə birləşdirəcəyik. Hər il təxminən 2 gıqavat günəş və külək enerjisi istehsal etmək gücünü işə salırıq".

Əlavə edək ki, Səudiyyə Ərəbistanı və bu ölkənin "ACWA Power" şirkəti həm Azərbaycanla, həm Qazaxıstanla, həm də Özbəkistanla bərpaulunan enerji sahəsində sıx əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq edir. Ona görə də hər üç dövlət başçısının bunu məmnunluqla və minnətdarlıqla qeyd etməsi də təsadüfi deyil. Sözügedən üçtərəfli görüşdən sonra hər üç prezidentin iştirakı ilə Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında bir sıra yeni sənədlər də imzalandı.

Beləliklə, Azərbaycan-Qazaxıstan-Özbəkistan "yaşıl enerji" ixracı layihəsi mühüm bir layihədir. Onun iqtisadi somərəsini hər üç dövlət hiss edəcək. Belə ki, layihə çərçivəsində minlərlə iş yeri açılacaq, enerji infrastrukturunu inkişaf etdiriləcək, texnologiyalar və biznes əlaqələri genişləndiriləcək. Əsas nəticə olaraq əhalinin həyat səviyyəsi yüksələcək. Üçtərəfli görüşdə bunlar bir daha vurğulandı. Qeyd edildi ki, bərpaulunan enerji təkcə iqtisadi məqsəd deyil, bu həm də sabaha ötürülən bir təfəddir, gələcək nəsillər qarşısında məsuliyyət hissəsinin noticəsidir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

COP29
Baku
Azerbaijan